Tækniskólinn
skóli atvinnulífsins

Verk- og tæknimenntaskólar
- skipulag verk og tækninám

09. mars 2012

Tækniskólinn
skóli atvinnulífsins

Um hvað ætla ég að tala

Til umræðu

- Skilgreiningar – lög og reglur
- Núverandi skipulag
- Tillaga vinnuhóps starfsnámsskólanna að verkferli vinnustaðanáms
- Heildarskipulag starfsnáms
- Næstu skref

Lög og reglur - skilgreiningar

- **Iðnaðarlög 42/1978**
  - Ábyrgð meistara á námi sveins – löggiltar iðngreinar
- **Framhaldsskólalög 92/2008**
  - Jafnstaða starfsnáms og bóknáms
  - Fókusinn á nemandann
  - Frelsi skóla – námskrár og skipulag
  - Samþætting skóla og vinnustaðanáms – eitt nám

Lög og reglur - skilgreiningar

- Reglugerð um vinnustaðanám og starfsþjálfun 840/2011
  - Umsjón með gerð námssamninga – efni og umsýsla
  - Samningur – skóli – vinnustaður – nemandi
  - Ábyrgð og skyldur fyrirtækja/stofnana – tilsjónarmaður
  - Starfsgreinaráð – skrá yfir vinnustaðafyrirtæki/stofnanir

Lög um vinnustaðanámssjóð væntanleg!

Tækniskólinn
skóli atvinnulífsins

Núverandi fyrirkomulag

- Nemandi skráir sig til náms í skóla
  - Ekki trygging fyrir „ samningi“
  - Nemandi þarf sjálfur að finna vinnustaðanám - „samning“
  - Ef ekki - situr nemandinn eftir með hálfklárað nám

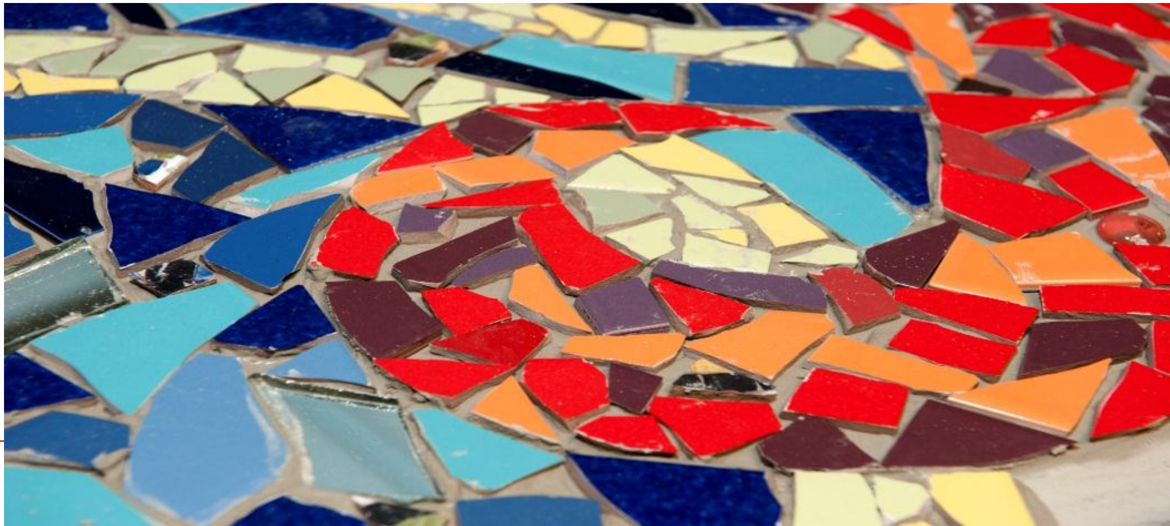

Núverandi fyrirkomulag

- Námssamningur – löggiltar iðngreinar
  - Nám í skóla á ábyrgð skólans
  - Nám á vinnustað á ábyrgð meistara
  - Lítil samþætting á milli þessara námsþátta
- Starfsþjálfunarsamningur – aðallega heilbrigðisgreinar
  - Nám í skóla og á vinnustað samtvinnað
  - Eitt nám og ein námsáætlun

Tillögur starfsnámsskólanna um starfsnám - vinnustaðanám

- Aðdragandi tillagna starfsnámsskólanna
  - Starfsnámsskólarnir funduðu í desember 2011
  - Fundarefnið er í tvennu lagi
    - Afstaða skólanna til vinnustaðanáms og skipulags þess og tenginguna við vinnustaðanámssjóð
    - Getum við sameinast um afstöðu til málsins og teiknað upp sameiginlega tillögu að skipulagi þess
    - Tenging skólanna við atvinnulífið
      - hvað eru skólarnir að gera
      - hvernig sjáum við þróun tengslanna

Hvernig gerðum við gert þetta?

- Spurningarnar ?
  - Hvernig vilja skólarnir haga vinnustaðanámi?
  - Erum við sammála um eina megin leið?
  - Eiga skólarnir að hafa skoðun á og afskipti af skipulagi vinnustaðanáms?

- Vinnuhópur stofnaður
  - Hugmyndir - heildar skipulag á fyrirkomulagi vinnustaðanáms
  - Sendi ráðuneytinu tillögur um skipan vinnustaðanáms
  - Undirskrift allra starfsnámsskólanna!

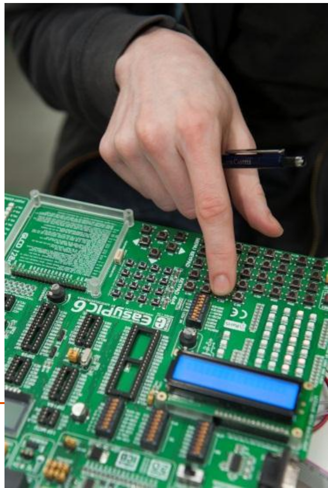

Tillaga skólameistarar starfsnámsskólanna

- Verkferlar starfsmenntunar og vinnustaðanáms skilgreindir

- Ábyrgð hvers aðila sem að náminu kemur skilgreind
  - Tillaga að ferli nemandans - nám í skóla og vinnustaðarnáms
    - 5 mismunandi ábyrgðaraðilar
      - Hlutverk hvers ábyrgðaraðila skilgreint
    - Verkferillinn skiptust í 27 þætti

- Nemandi í starfsnámi er á ábyrgð skóla – alla leiðina

- Vinnustaður ber ábyrgð á vinnustaðahluta námsins
- Ferilbók mikilvægur hlekkur í öllu náminu
- Sveinspróf verði haldið sem lokaáfangi í námi þar sem við á

- Vinnustaðanámssjóður – miðað við fyrirliggjandi hugmyndir

  - Annast fjárveitingar til vinnustaðhluta námsins samkvæmt drögum að frumvarpi
  - Halda skrá um nám - viðurkennt starfsþjálfunarnám
  - Setja sér reglur um hvernig nám er metið greiðsluhæft
    - Byggir á aðalnámskrá framhaldsskóla og skólanámskrám.

  - Fjárveitingar tengjast vinnustaðanáminu í gegn um samning skóla/vinnustaðar/nemanda
  - Greitt til fyrirtækis fyrir nám
  - Gerðar kröfur um gæði – sama og í skóla

Vinnustaðanámssjóður

- Úthlutar fé til vinnustaðar - þríhliða samningur vinnustaðar, skóla og nemanda
  - Fjárveitingar - beint til fyrirtækja
  - Allt vinnustaðanám - sem er greiðsluhæft - njóti jafnræðis
  - Fjárveitingar fylgi framvindu náms – td vörður í ferilbók
  - Hlutverk Vinnustaðanámssjóðs er fléttað inn í
  - feril vinnustaðanáms

Vinnustaðanám starfsnáms - framkvæmt sem eðlilegur hluti náms nemanda í skóla og á vinnustað

Mikilvægt - góð tengsl milli nemanda, skóla og fyrirtækja/stofnana um starfsþjálfun og vinnustaðanám

- Samkvæmt framhaldsskólalögum nr. 92/2008
  - 6. grein reglugerðar nr. 711/2009 og 9. gr. reglugerðar nr. 840/2011
    - Starfsgreinaráð hafi það hlutverk að halda skrá yfir fyrirtæki/stofnanir sem teljast hæf til þess að annast vinnustaðanám

- Starfsgreinaráðin meti út frá námskrá vinnustaðaþátt námsins þegar umsögn er gefin um námið

- Tillaga um að starfsgreinaráðin ráði sér sameiginlegan umsjónaraðila fyrirtækjaskrár

- Mikilvægt er að flóra fyrirtækja til vinnustaðanáms verði sem fjölbreyttust

Nauðsynlegt að frumkvæði að tilnefningu fyrirtækja - frá sem flestum aðilum: Skólum - nemendum - atvinnulífi - stjórnvöldum

Fyrirtæki og stofnanir

- Fyrirtæki /stofnanir hafa skyldur sbr. ákvæði 7. og 8. greinar reglugerðar nr. 840/2011 óski þau eftir að taka að sér vinnustaðanám
  - Veita nemanda kennslu í greininni
  - Skipulag og framkvæmd vinnustaðanáms í samræmi við námskrá, námsáætlun og ferilbók nemenda
  - Fá greiðslu fyrir kennslu – taki ábyrgð á námi
- Mikilvægt er að gott samstarf sé á milli skóla og fyrirtækis/stofnunar um framkvæmd og skipulag vinnustaðanáms
- Skólar sem og aðrir - frumkvæði tilnefningu fyrirtækis/stofnunar til starfsgreinaráða

Tækniskólinn skóli atvinnulífsins

Mennta- og menningarmálaráðuneytið

- Hlutverk mennta- og menningarmálráðuneytis er skilgreint í framhaldsskólalögum
  - Halda úti innritunarvef - upplýsingar um námsbrautir
  - Viðurkenna námskrár skólanna - tryggja fjármögnun
  - Eftirlit með skólunum sbr. lög og reglur
  - Láta semja ferilbækur starfsnámsgreina
    - Sem fylgja nemanda í námi í skóla/vinnustað
    - Eru vitnisburður nema um frammistöðu hans
    - Samþætting skóla og vinnustaðanáms
    - Grunnur að verklegri færni sem nemandinn tileinkar sér í gengum starfsnámi

Mikilvægt er að samskipti ráðuneytisins við alla aðila málsins séu sem best og að upplýsingaflæði til og frá ráðuneytinu til aðila málsins sé virkt

- Skólinn ber ábyrgð gangvart nemendum á menntun þeirra samkvæmt framhaldsskólalögunum og er vinnustaðanám þar meðtalið.
  - Í reglugerð nr. 840/2011 er í 2., 4. og 5. grein fjallað um ábyrgð skóla gangvart vinnustaðanámi
- Mikilvægt er að vinnustaðanám sé hluti námsferils nemenda og sé eðlilegur hluti námskrár og námsáætlunar
- Mikilvægt að hlutverk skóla sé vel skilgreint gagnvart öðrum aðilum starfsþjálfunar svo ferill nemandans í námi verði hnökralaus

Ferilbókin gegnir lykilhlutverki

Hlutverk framhaldsskóla skv. 2.gr. 92/2008 er að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og virkri þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi með því að bjóða hverjum nemanda nám við hæfi

- Réttur nemandans til náms er ótvíræður
  - Skilgreindur í framhaldsskólalögum
  - Reglugerðum sem hafa orðið til í kjölfar og á grundvelli laganna.

- Nemandinn á rétt á því að ljúka fullu námi, þar með talið vinnustaðnámi
  - Njóti þeirra ávaxta sem menntuninni fylgir
  - Brautskráist með þau réttindi til starfs eða frekara náms sem námsleið hans innifelur

- Nemandinn er þungamiðju ferlisins
  - Hlutverk þeirra sem koma að ferlinu snýr að því að gera námsferilinn markvissari

Við innritun hvílir ábyrgð á skólunum (felst í samþykki um skólavist) að skólinn sjái til þess að nemandinn ljúki námi standist hann þær kröfur sem skólinn gerir samkvæmt námskrá og skólareglum

Samandregið

- Samandregið eru tillögur skólameistara til ráðuneytis eftirfarandi:
  - Skipulag vinnustaðanáms verði í samræmi við tillögu að vinnuferil
  - Frumvarp um Vinnustaðanámssjóð verði skoðað með hliðsjón af tillögum
  - Bera þarf saman það kerfi sem unnið er með (eða verður unnið með) á Íslandi við þau kerfi sem notuð eru í þeim löndum sem við berum okkur gjarnan saman við.

Skólameistarar starfsnámsskólanna fagna því að hafin sé vinna við úttektir á vinnustaðanámi og mótun heildstæðrar starfsmenntastefnu (bls. 12-14 í skýrslu mennta- og menningarmálaráðherra um stöðu skólamála lögð fram á 139. löggjafarþingi 2010-2011)

Skólameistarar leggja til að þeirri vinnu verði hraðað og unnin í samvinnu við aðila málsins

Starfsnámsskólar á Íslandi

Vinnustaðanám og starfsþjálfun á framhaldsskólastigi

- í ljósi nýrrar menntastefnu og nýrra laga um framhaldsskóla -

Tillaga vinnuhóps á vegum starfsnámsskóla

Greinargerð um vinnustaðanám

mbrotaár í íslenskum framhaldsskólum með miklum væntingum sem
framhaldsskóla nr. 92/2008.

nar í lok árs 2008 var gildistöku ýmissa ákvæða þeirra laga slegið á frest og
þar m.a. nefna getu fyrirtækja til að taka þátt í starfsmenntun

nar í framhaldi af framhaldsskólalögunum sem hafa áhrif á námsferil
840/2011 um vinnustaðanám og starfsþjálfun á vinnustað, reglugerð nr.
g í lok árs 2011 drög að frumvarpi til laga um Vinnustaðanámssjóð.

skóla fengu með stuttum fyrirvara í desember á liðnu ári tækifæri til að
við frumvarpsdrögin en svo margar athugasemdir komu fram að
ndar um málið föstudaginn 9. desember.

hyggjur skólameistara varðandi málefni nemenda í vinnustaðanámi almennt
nvarpsdrögin.

manna vinnuhópur skólameistara til að fara ofan í saumana á
náms, gera tillögur að endurbótum og leggja fyrir skólameistara á fundi í
mþykkt á fundinum að óska eftir lengri frest til að koma með ábendingar
að Vinnustaðanámssjóði.

ð: Ársæll Guðmundsson (IH), Jón B. Stefánsson (TS), Margrét Friðriksdóttir
óttir (VA) og Sigríður Huld Jónsdóttir (VMA).

að störfum og er afraksturinn þessi greinargerð sem og skjal um verkferil
r á honum, sem innihalda sýn skólameistara starfsnámsskóla á hvernig
st fyrir komið á Íslandi.

...reglugerðum er varða breytingar á framkvæmd framhaldsskólalaganna nr.
92/2008 sýnist skólameisturum starfsnámsskóla að staða þeirri hafi veikst til muna t.d. með breytingu
á stærð kjarnagreina námsbrauta.

Einnig er umhugsunarverð sú stefna að heimila í auknum mæli úthýsingu á verkefnum
framhaldsskólans til þriðja aðila svokölluðum umsýsluaðilum sem gerir námið flóknara fyrir nemendur
og dýrara í framkvæmd.

Skólameistarar starfsnámsskóla líta svo á að ábyrgð skólanna komi ótvírætt fram í
framhaldsskólalögunum en erfitt geti reynst að standa undir þeirri ábyrgð þegar margir aðilar koma
að umsýslu námsins.

Tillaga starfsnámsskólanna

Starfshópur skólameistara sem starfaði frá 9. desember sl. lagði fram niðurstöður sínar á fundi með
skólameisturum starfsnámsskólanna 20. janúar 2012 þar sem þær voru endanlega unnar og
samþykktar.

Nr.: VKL-	Starfsnámsskólar	
Útgáfa: 01		
Dags.:		
Höfundur:	Vinnustaðanám	
Samþykkt:		
Síða 1 af 5		

1. Tilgangur

Þetta vinnuferli tryggir að vinnustaðanám á framhaldsskólastigi, nánar tiltekið til starfsþj...
vinnustað og náms á námssamningi fari fram samkvæmt þeim lögum og reglum sem gild...

2. Gildissvæði (umfang)

Vinnuferlið gildir fyrir allt vinnustaðanám á framhaldsskólastigi.

3. Ábyrgð

Starfsgreinaráð er umsagnaraðili MRN um námskrár starfsnáms bæði í skóla og á vin...
Starfsgreinaráð heldur skrá yfir fyrirtæki og vinnustaði sem uppfylla skilyrði til vinnustað...

Vinnustaðasjóður annast umsýslu og fjárreiður vinnustaðasjóðs og úthlutun úr sjóðnum...
fyrirtækja/stofnana á grundvelli vinnustaðanámssamninga.

Fyrirtæki/stofnun skuldbindur sig með gerð námssamnings til að veita nemanda kennsl...
og annast skipulag og framkvæmd vinnustaðanáms á vinnustað í samræmi við námskrá...
og ferilbók nemenda.

Mennta- og menningarmálaráðuneytið (MRN) annast og rekur innritunarvef, heldur úti...
námskrárgrunni, sýnishornum að ferilbókum og hefur eftirlit með að nám sé í samræmi v...
reglugerðir.

Skólinn ber ábyrgð á að gerðir sé samningar um vinnustaðanám við fyrirtæki/stofnani...
eftirlit með að nemendur leggi stund á vinnustaðanám sem áskilið er í námskrá. Skólinn...
ber ábyrgð á námsáætlun og skipulagi náms þannig að þjónustan við nemandann verði...
samfelld og fari fram á eðlilegum námstíma.

Starfsnámsskólar	
Vinnustaðanám	

...r um greiðsluhæft nám
...hvort vinnustaðanámið sé greiðsluhæft nám eða ekki samkvæmt gögnum ...jóðs.

...um vinnustaðanám
...kis/stofnunar um vinnustaðanám við skóla og nemanda.

...staðanáms
...vinnustaðanám þá heldur hann áfram í hefðbundnu námi innan skólans.

...og á vinnustað
...m fer samkvæmt samkvæmt námskrá, námsferilsáætlun og ferilbók. Gert er ráð ...ni með ferilbók strax frá upphafi námsins í verklegum greinum og ferilbók fylgi ...llt námið þ.m.t. vinnustaðanámið. Nám nemanda fer fram samkvæmt námskrá og ...sferli).

...um vinnustaðanám
...g nemanda um vinnustaðanám við fyrirtæki/stofnun.

...að nemandinn leggi stund á vinnustaðanám samkvæmt ferilbók
Skóli fy... m... náminemanda á vinnustað og að fyllt sé út í ferilbók og að unnið sé samkvæmt henni.

4.20 Nám á vinnustað samkvæmt ferilbók
Nám á vinnustað sem fram fer samkvæmt námskrá, námsferilsáætlun og ferilbók. Gert er ráð fyrir að nemandi vinni með ferilbók strax frá upphafi námsins í verklegum greinum og ferilbók fylgi honum í gegnum allt námið þ.m.t. vinnustaðanámið. Nám nemanda fer fram samkvæmt námskrá og námsáætlun (námsferli).

Námið fer fram á vinnustað undir leiðsögn tilsjónarmanns fyrirtækis/stofnunar. Nemandi, kennari frá skóla og tilsjónarmaður bera ábyrgð á að ferilbókin sé fyllt út.

4.21 Samningur sendur til vinnustaðasjóðs

Ferill Vinnustaðanáms

Fskj 2

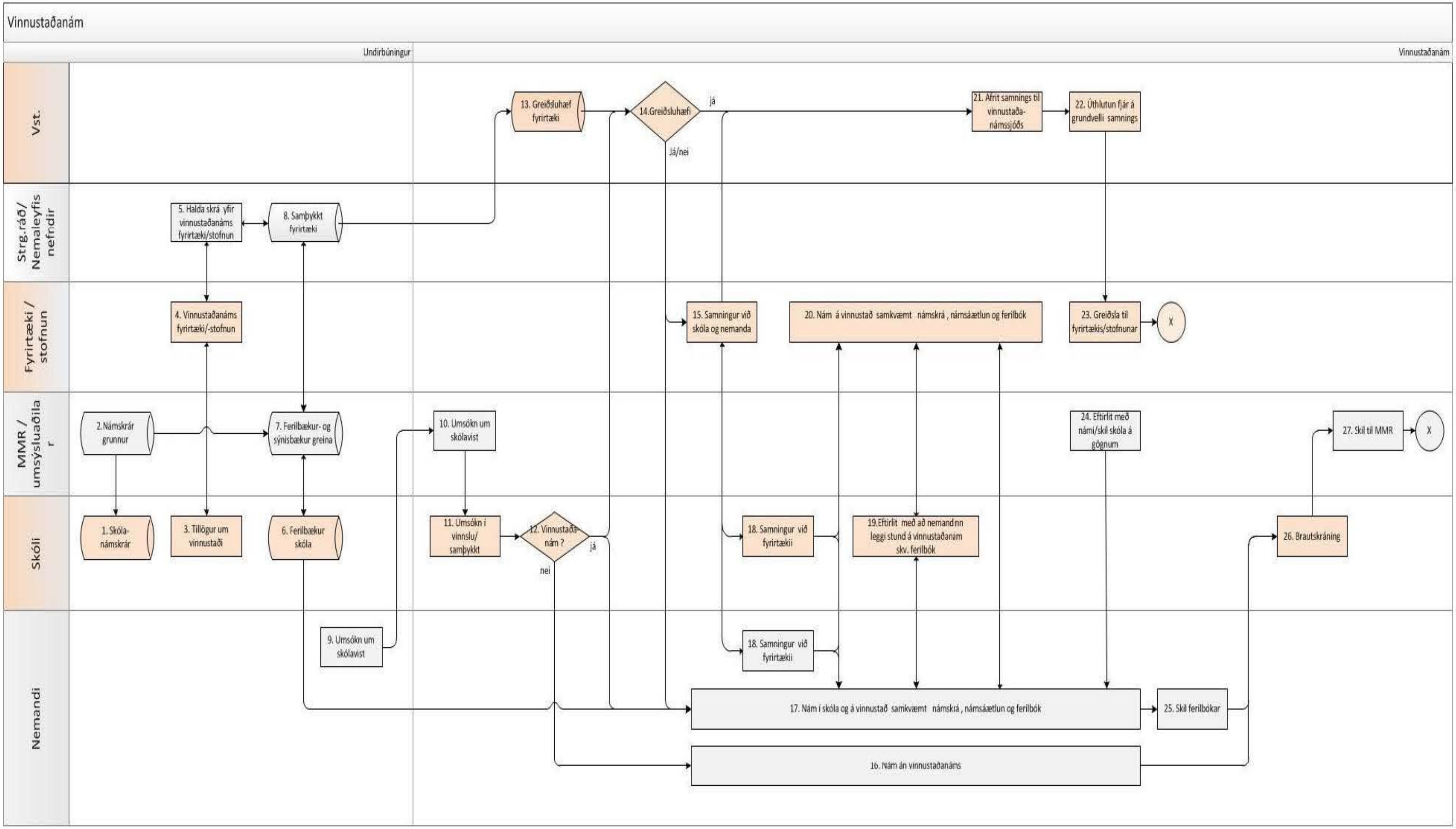

Hvað er næst ?

- Samspil atvinnulífs og skóla

  - Hagsmunagæsla hjá báðum aðilum
  - Verður að brúa bilið – samvinna er nauðsynleg
  - Nám nemandans aðalatriðið

  - Danska leiðin - Ny mesterlære
    - Samspil skóla og atvinnulífs
    - Samningur milli skóla – nemenda og vinnustaðar
      - Hver aðili fyrir sig ber ábyrgð á sínum þætti
    - Mismunandi leiðir til innkomu að starfsnámi
    - Tilsjónarmaður (kennari) hefur eftirlit með framkvæmd heildarnáms

Hvað er næst ?

- Stofnaður verði starfshópur
  - Ráðuneytis – skóla –atvinnulífs
  - Skilgreina framkvæmd og fyrirkomulag vinnustaðanáms til framtíðar
  - Settir upp nauðsynlegir verkferlar
  - Ábyrgð og hlutverk skilgreind
  - Starfsnám verði fjármagnað til jafns við annað nám
  - Ferilbókin verði innleidd frá upphafi náms í skóla/vinnustað

Nemandinn verði aðalatriðið

Frekari aðgerðir byggðar á niðurstöðum hópsins

Tækniskólinn
skóli atvinnulífsins

Framhaldsskólinn er mikilvægur hlekkur í atvinnusköpun !

Möguleikar til nýrrar atvinnusköpunar felst í þróun – samstarfi og að skapa tækifæri og rými til breytinga !